

Het parool – donderdag 5 juni 2008

'Roddelen is belangrijk voor tienermeiden'

Meisjes roddelen nog steeds het liefst met vriendinnen, plakken foto's in hun agenda en vinden jongens rare wezens. Linda Duits (31) promoveerde gisteren aan de UvA op een onderzoek naar tienermeiden.

MARIEKE MONDEN

Voor uw onderzoek observeerde u maanden meisjes uit groep 8 van een witte school binnen de ringweg en een zwarte school in de Westelijke Tuinsteden. Heeft het uw blik op de stad veranderd?

"Heel erg. Ik woon al lang in Amsterdam, maar ik was nog nooit in één van de Westelijke Tuinsteden geweest. Ik moest wel even slikken, oké, dit was ook Amsterdam. Het zag er zo anders uit. Ik vond het een vrij deprimerende ervaring."

"Op de universiteit zijn heel weinig alloctonen. Ik voelde de enorme kloof tussen de elite hier en de wereld van die meisjes in West."

Wat is u het meest bijgebleven van die periode op de zwarte school?

"Op één van mijn eerste dagen vroeg een meisjes uit groep 8 of ik een filmster was. Je ziet daar ook heel weinig blonde meisjes in de wijk. Welke wijk en school dat is, blijft anoniem; dat heb ik de school beloofd."

Maakte die anonimiteit het voor u gemakkelijker om uw bevindingen op te schrijven?

"Ik heb elke dag met die leraren aan de lunchtafel gezeten. Dat maakte het moeilijk om ook de nare dingen op te schrijven, maar het was natuurlijk wel een onderzoek. En er moeten op die school wel zaken veranderen, dus ik zeg wel vervelende dingen."

Dat kun je wel zeggen. Van de witte school schetst u een heel leuk beeld. De zwarte school is streng, niet gezellig, de moslimleerlingen krijgen verplichte Bijbellen, jongens en meisje zitten gescheiden, er gaapt een gat tussen de autochtone docenten en de allochtone ouders en kinderen, de leerlingen haten hun leraar.

"De kinderen vonden de meester van groep 8 racistisch, al was dat in mijn ogen onverdiend. Maar de houding van de autochtone schoolleiding tegenover de allochtone leerlingen was er wel één van wij en zij. Dan zie je wat voor effect het heeft op heel jonge kinderen als je steeds te horen krijgt: jullie zijn anders. Je merkte dat er een lichtelijke vijandigheid heerst naar autochtone Nederlanders. En dat kon ik goed begrijpen. Ik vond het ook moeilijk om te zien dat de kinderen daar andere levenskansen hadden. Daar was ik verdrietig over."

De hele klas kreeg vmbo-advies, terwijl de kinderen op de witte school veel beter scoorden.

"Een jongen had havo-advies, de rest vmbo. Vreselijk om te zien. Ze zijn nog maar twaalf en dan zijn de kansen in het leven al zo gering."

Had u het idee dat de kinderen beter zouden scoren als ze op de witte school hadden gezeten?

"Absoluut. Ik ben natuurlijk geen onderwijskundige, maar ik had het idee dat als ze de docenten om zouden wisselen er al veel verschil zou zijn."

U wilde de tienermeisjescultuur observeren. Waarom koos u deze jonge meisjes in groep 8 en de eerste klas van het voorgezet onderwijs?

"Het leek mij ook interessant een periode van overgang te nemen. Van groep 8 naar de brugklas is heel mooi omdat ze in een andere omgeving komen en een ander publiek krijgen. Dan kun je de verandering zien, dacht ik."

Maar een grote verandering tussen de meisjes in groep 8 en dezelfde meisjes op de nieuwe school vond u niet.

"Het was meer een evolutie dan een revolutie. Nieuw was dat ze geconfronteerd werden met hun plek in de intelligentiehierarchie. Ze zaten niet meer met allemaal verschillende niveaus in een klas, maar daar werden ze ook wel op voorbereid op hun oude school."

"De vriendinnen veranderen wel, maar gestaag. En ze kregen meer vrijheden, maar ook heel geleidelijk. Maar ze moesten natuurlijk wel opeens door de stad fietsen of met de metro reizen. Het gebouw is ook groter, ze kregen een kluisje. Lichamelijk veranderden ze heel snel van kinderen naar jonge meiden, maar ze vonden het lastig om over lichamelijke en persoonlijke veranderingen te praten."

"Voor hun is het heel belangrijk 'jezelf te zijn'. Zo beoordelen ze elkaar en popsterren. Als je radicaal verandert, is het niet echt, dan ben je dus niet jezelf. Dat maakt het heel lastig om over jezelf te zeggen: ja, ik ben nu heel anders dan voor de zomervakantie."

Hoezeer die scholen en de achtergronden ook verschillen, uit uw proefschrift blijkt dat die meiden toch heel erg op elkaar lijken.

"Het zijn allemaal meiden, allemaal fan van de Pussycat Dolls en ze vinden jongens allemaal een beetje raar. Eigen vriendinnen zijn het allerbelangrijkst, er moet voortdurend mee gepraat worden. Hoe ouder ze worden, hoe meer ze roddelen. Roddelen is belangrijk, want dan weet je wat van jou verwacht wordt. Het is ook een manier van reflecteren op de eigen identiteit; doe ik het wel goed, ben ik wel normaal. Dat normaal zijn is heel belangrijk voor ze, naast dat 'jezelf zijn'."

"Ze vinden dezelfde dingen belangrijk, al zijn er natuurlijk differentiaties. De moslima vind je niet onder die witte meisjes. En de kakker zie je niet snel bij de zwarte meisjes. Dat heeft vooral te maken met financiële mogelijkheden. Maar jongensmeisjes zie je op beide scholen."

En geen paardenmeisjes op de zwarte school?

"Nee. Het vereist nog wel meer onderzoek om dat na te gaan of dat nou echt te maken heeft met klasse, of dat daar iets anders achter zit. Er wordt heel veel in kaart gebracht over de meisjescultuur, maar het is heel raar dat de paardenmeisjes daar niet in voorkomen. Terwijl paardenmeisjes ook in Engeland en Finland bestaan, dus het is een mondiale subcultuur."

Want wat is de relevantie van onderzoek naar paardenmeisjes?

"Het is waardevol te weten wat er in zo'n subcultuur speelt. Na alle ophef over seksualisering van jonge meisjes is het ook wel interessant dat je paardenmeisjes tegenkomt. Zulk onderzoek gaat dit soort morele paniek tegen."

Die vermoede lossere seksuele moraal bij meisjes kwam u trouwens helemaal niet tegen hè?

"Ik vond die discussie sowieso raar. Je kunt niet zeggen dat de meisjescultuur verseksualiseerd is, als je allerlei groepen buiten beschouwing laat. Die moslimmeisjes, dat zijn ook Amsterdamse meiden."

"En voor die andere meiden: als je een meisje van twaalf ziet met shirtje en korte short, is dat dan sexy, mode of heeft ze het gewoon warm en ligt het aan degene die kijkt of het sexy is? Die meiden zijn niet bezig met mannen die dat seksueel aantrekkelijk vinden."

"En als ze dan al verkering hebben, gaan ze ook niet verder dan een kusje op de wang. Dat is zo tegenstrijdig met het beeld van meisjes die zich overal maar laten bevoelen."

Waar komt dat beeld dan vandaan?

"Media rapporteren graag over slechte, enge dingen. Het onderzoeksrapport waarin stond dat men gehoord had dat er meisjes zijn die seks hebben in ruil voor een breezer, is gewoon slecht geïnterpreteerd. Breezerseks bekt lekker en daarom wordt het opgepakt. Nu blijkt uit allemaal rapporten dat de situatie niet zo erg is, maar dat krijgt weinig aandacht. We zijn liever bezorgd dan dat we worden gerustgesteld."

Maar meisjes van nu leven toch in een heel andere wereld: met internet, msn en mobiele telefoon? Dat levert toch andere kinderen op?

"Het maakt hun cultuur niet wezenlijk anders. Waar ik aan de telefoon hing, gaan ze nu msn'en, maar het gaat over dezelfde onderwerpen. En de mensen waarmee gechat wordt, zijn eigenlijk altijd bekenden."

"Ik dacht; ze kunnen zich onderscheiden met hun ringtone. Maar die mobiel moet stil zijn in de klas, daar zijn ze helemaal niet mee bezig."

"Ze springen touwtje, plakken nog steeds plaatjes van hun favoriete artiesten in hun dikke agenda's." 'Heel raar dat paardenmeisjes niet in de meisjescultuur voorkomen'

Copyright: Het Parool **Het parool** – donderdag 5 juni 2008